

Planinski VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 25. julija 1896.

Leto II.

VABILO na slavnostno otvoritev Triglavske koče „Slovenskega planinskega društva“ katera se bode vršila v ponedeljek, dne 10. avgusta t. l. na Kredarici.

VZPORED:

Odhod iz Ljubljane

v nedeljo, dne 9. avgusta t. l.

zjutraj ob 7. uri 10 minut, oziroma iz Šiške ob 7. uri 18 minut, prihod na **Dovje** ob 9. uri 44 minut dopoldne.

Kosilo v Mojstrani pri Šmercu.

Odhod iz Mojstrane ob 12. uri opoldne skozi Kot. Prihod do nove koče na Kredarici ob 7. uri zvečer.

Po dohodu v kočo odpočitek in večerja; potem (po domačem redu do 10. ure) zabava: petje, kres in žarnice.

Drugo jutro ob 4. uri odhod na **Triglav**, prihod na vrh ob 5. uri.
Po povratku z vrha ob 9. uri zjutraj

svečana blagoslovitev in otvoritev koč.

Ob 11. uri dopoldne odhod iz koč skozi Kot ali Krmo v Mojstrano, prihod v Mojstrano ob 5. uri popoldne.

V Šmerčevi gostilnici odpočitek in večerja.

~~~~~

Odhod v Ljubljano dne 10. avgusta ob 6. uri 27 minut zvečer, oziroma po noči dne 11. avgusta ob 3. uri 22 minut, ali dopoldne ob 9. uri 11 minut. Prihod v Ljubljano dne 10. avgusta ob 9. uri 4 minute zvečer, oziroma dne 11. avgusta ob 5. uri 52 minut zjutraj, ali ob 11. uri 25 minut dopoldne.

~~~~~

Za dobra ležišča je v najudobneje opravljeni koči dovolj preskrbljeno. Spalnica spodnja za gospode in gornja za dame kurjena; takisto obednica ob kuhinji topla.

Kdor ne vzmore hoje na vrh Triglava, počaka na Kredarici, odkoder je do malega tako velikanski in krasen razgled, kakor z vrha — celo na morje.

Živeža in pijače bo obilo dobiti v koči; za pot se vsak lahko preskrbi pri Šmercu v Mojstrani.

Slavnostna otvoritev je tako urejena, da se vsak turist utegne udeležiti sv. maše ali zjutraj v Ljubljani ali pa ob 10. uri potem na Dovjem.

Častiti rojaki in prijatelji!

„Slov. plan. društvo“ je srečno dogotovilo malo pod vrhom najvišje slovenske, da, najvišje slovanske gore, veličastnega Triglava, postavljeni planinski dom, močen in ličen, trden in pripraven, najudobneje urejen in opravljen.

Draga je ta imenitna, iz stoletnih macesnov zgrajena domača stavba, a ne predraga za naš sloveči, od nekdanj slovenski Triglav, ne predraga za nje preugodno, visoko lego in nje velerazgledno stojišče. Neprecenljive vrednosti pa je ta prelepi gorski dom tudi zategadelj, ker z njim smo rešili domačo čast trdno in neomajno.

S to veselo in ponosno zavestjo prevljudno vabimo: Prispejte, častiti rojaki in prijatelji, od blizu in daleč dne 10. avgusta na jasno, razgledno Kredarico, da dostojno in slovesno otvorimo tu na široki, prijazni planici stoječi novi planinski dom, ter da posetimo tudi nebotični vrh sivega očaka Triglava in pozdravimo iz slavitega Aljaževega stolpa prelepo zemljo slovensko in nje vrli rod.

Pridite in poslavite z nami preveseli slovenski praznik!

S planinskim pozdravom

„Slov. plan. društvo“.

POZDRAV

slovenskim hribolazcem

pri otvoritvi koč v Vratih.

—♦—

Pozdravljeni, ki ljubite planine,
 Ponos slovenske domovine!
 Pozdravljeni, ki semkaj ste prispeli,
 Za dom navdušeni, veseli,
 Za dom, ki dobro ga spoznavate,
 Nikdar nad njim ne obupavate!
 Čeprav sovragov roka trda
 Posega često v naša brda,
 Dokler za dom nam bije žila vsaka,
 Dokler se vroča kri po njih pretaka,
 Ne bo gorá si naših prilastila
 Nasprotnikov predrznih sila.
 Kot Vrata ta obdajajo podboji
 Kaméni, trdni, neomajni,
 Tako še mi bodimo vztrajni
 In kázimo, da smo Slovenci svoji!

A delo lahko ni,
 Brez truda ne in brez skrbi,
 Za narod delo — brez plačila,
 Ki ga ljubav je sama naložila.
 A kar v ljubezni dela se ognjeni,
 Ne ogne sili se nobeni; —
 Premore vse in vse prenaša
 Za dom ljubezen vroča naša.
 Zato ljubezen to netimo
 In dom svoj zvesto vsi ljubimo.
 A ljubil bo ga ta, ki ga spoznava,
 Ki ve, kaj naš ponos je, naša slava.
 In tak je on, ki se na gore dviga,
 Za lepi dom srce si vžiga.
 Za trud pa dosti bodi vam plačilo
 Zavest, da se za dom je kaj storilo,
 Da našo zemljo bo povsodi
 Spoznaval tujec, koder hodi.
 In kočá ti, ki tu si v Vratih,
 V spomin ostaneš nam pri bratih,
 Da bili močna smo trdnjava
 Za narod svoj, za njega prava.

Fr. Finžgar.

Otvoritev Aljaževe koč v Vratih.

ep dan se je obetal dne 9. julija t. l., ko je odhajala družba 43 članov in prijateljev „Slov. plan. društva“ iz Mojstrane po zložni poti ob kristalnočisti Bistrici v dolino Vrata, slovesno odvarjat četrto koč „Slov. plan. društva“.

Ko smo storili prve korake od Mojstrane proti Vratom, so nebotični vrhovi Triglava, Cmira, Štajnerja in drugih velikanov že žareli od jutranjega solnea. Krasen prizor! Popisati ga je težko, videti ga treba na svoje oči. Krasno je poletno jasno jutro povsodi, a najkrasnejše je pač v gorah.

Hiteli smo dalje živahno in veselo. Ne daleč od Mojstrane nas je presenetil z zelenjem, gorskim cvetjem in zastavami okrašen slavolok. Postavili so ga bili prijazni domačini novodobnim triumfatorjem-planincem. Osobito udeležnikom otvoritve koč v Vratih se je glasil lični napis na slavoloku:

„Pozdravljeni planinci!
Vam kličejo dolinci.“

Na ozadnji strani slavoloka pa je napis:

Na svidenje na Triglavu!

vabil k otvoritvi nove Triglavske koč, ki bode v kratkem gotova in odprta na Kredarici vsem prijateljem našega Triglava.

Ni se še bilo utrudilo naše oko s pogledom na bistro, prijetno žuborečo vodo, potekajočo ob levi strani pota proti Mojstrani; ni se še naveličalo zreti na strme, z lesom obrastene gore na levi in desni in na ponosne vrhove Triglava in njega imenitne tovariše, ki zamikajo naše obzorje konec doline: kar smo začuli šum in bobnenje s pečine vršče vode. Le še nekaj korakov in skozi smrekov gozd nam je zablestel veličastni slap Peričnika, gromko padajoč 27 metrov v skalnato globino. Znan je ta slap sploh, in bilo bi odveč, da bi ga opisovali, ko vsaki domačin, ki ga količkaj zanimljejo prirodne krasote, poroma k njemu. Tudi današnji družbi ni bil neznan ta sloveči slap, ali vendar je vsakega vleklo z neko čarobno silo, da si ga zopet od blizu ogleda. Pet minut navkreber, in že si tik šuma. Sveža, skoraj mrzla sapa ti piše v obraz. V globokem tolmunu, kamor se mogočno usiplje silna voda, kipi in šumi brez odmora, in od skal, ob katere pljuskajo biserni curki, prši vodeni prah na vse strani. Posijalo je žarko solnce, in zalesketala se je ob slapu krasna sedmerbojna mavrica. Zamaknjeni v toliko krasoto, smo stali nekaj trenutkov na mestu. Vseh sreča je pač prešinjala ena radostna in ponosna misel, da je ta kos zemlje, kjer prebiva naš slovenski rod, sicer majhen, a posejan z nebrojnimi izrednimi krasotami. — Poslovivši se od tega krasnega mesta, smo šli zopet v dolino na pot.

Dosedaj smo hodili cel čas poleg vode Bistrice, od Peričnika dalje pa se zavije pot nekoliko na levo od struge. Tudi ni več tako ravna, ampak se polagoma vzpenja; vendar je prijetna in jako mikavna. Na obeh straneh rastejo zelene šume,

menjajoče se z lepimi košenicami, živinske staje in ogljarske kope pa izpopolnjujejo ta že itak slikoviti prizor. Semtertja se zopet srečaš z Bistriško strugo, ki na nekaterih mestih po svojih strmih bregovih spominja na Vintgar v Blejski okolici.

Po dve in pol ure dolgi hoji smo ugledali pod strmo steno Štajnerja na visoki pečini vihrajočo cesarsko zastavo. Sreče nam se je razigralo od veselja, ko smo ugledali tudi kočo, in iz prsi nam se je iztrgal radosten vrisk, slovesno odmevajoč od skalnatih sten. Še nekoliko minut, in bili smo pri novi koči, vkusno ozaljšani s cvetjem in zelenjem. S konca ličnega pročelja sta plapolali trobojnici, vrhu slemena pa cesarska in tik nje narodna zastava. Nad vrati pa je veleval prelepi napis:

V podnožju sivega Triglava
Stoterna naj odmeva „Slava“!

Prijazna koča stoji ob širni, zeleni planjavi, obdani na vse strani od bujne šume, ki se razteza visoko gori v strme bregove. Veličasten je od koče pogled na Triglav, njega blesteča snežišča in orjaške tovariše: Zeleni Plaz, Cmir, Begunjski Vrh, Štajner, Suhi Plaz, Dovški Križ in neštivilne druge. In ta kontrast med zelenjem in življenjem v bližini koče ter mrtvim nebotičnim sivim skalovjem, kako mogočno ti vpliva na dušo in ti jo objema s sveto grozo!

Kakor vse novejša turistijske koče, je tudi ta nova stavba lesena ter prav praktično in vkusno izdelana. Močna macesnova streha leži strmo, da sneg laže doli zdrsne. Spremaj ima 1·70 m širok nadstrešek; pod njim so postavljene dve klopi in med njima miza, da ob lepem vremenu lahko zunaj sediš in gledaš divno pokrajino. Če stopiš v kočo, uzreš v ozadju pograd z jako pripravnimi ležišči in s široko klopjo pred njimi. Ob levi in osprednji steni na levo od vrat so nameščene tudi klopi, pred njimi pa dolga in široka miza. V kotu nad mizo se nahaja po stari slovenski šegi razpelo. Na desno od vhoda, v kotu, stoji majhno železno ognjišče s potrebno posodo za kuho in jelo. V kočo prihaja svetloba z desne in leve slrani skozi dve precej veliki okni, ki sta ograjeni in imata od zunaj prav močni oknici na zapah, da ju vihar ne more premikati in z njima ropotati. V strop je napravljen vetrilnik. Vsa soba je 5·20 m dolga, 5·20 m široka in 2·30 m visoka, torej 62·19 m³ prostorna. Da je koča vidnejša, in da bode bolj suha in trpežnejša, ji je temelj nasut 40 cm na debelo s peskom iz Bistrice.

Nekoliko pred deveto uro sta prišla še dva draga gosta z Goriškega po poti iz Trente skozi Luknjo. Sprejeli smo ju pristrčno in radostno.

Nato se je vršila otvoritvena slavnost. Veleč. gospod župnik Aljaž je ob asistenci šestih gospodov duhovnikov slovesno blagoslovil kočo, z vznesenim glasom pojoč v latinskem in slovenskem jeziku dotično obredno molitev. Po blagoslovu je načelnik „Slov. plan. društva“, g. profesor Orožen, nastopil ter na planici pred novo kočo v očigled ponosnega Triglava izpregovoril nekako tako-le:

„Častita družba! Velikega pomena je današnji dan za „Slov. plan. društvo“, ko odpiramo že četrto svojo planinsko koč. Zbrali smo se danes v divjeromantičnih „Vratih“, da slovesno praznujemo ta važni uspeh slovenske turisticke in domoljubja. Vam vsem, zlasti pa častitima zastopnikoma „Soške podružnice“ našega društva kličem iskreno „dobro došli!“ v našem novem zavetišču.

Po častnem članu vlč. g. Aljažu opozorjeni, smo si izbrali ravno ta kraj za stavbišče novemu domu. Gotovo pritrujete vsi, da smo srečno izbrali. Imenitni možje so že prihajali v to prelepo dolino ob času, ko je bila turistika pri nas še malo znana. Prijatelj našega Vodnika in navdušen turist, grof Franc Hoehenwart, je želel še v visoki starosti od blizu videti njemu toli priljubljene gorske orjake. Peljal se je bolehen in onemogel l. 1837. na „kripici“ iz Mojstrane v Vrata, da je še enkrat pred smrtjo občudoval prelepi planinski svet. Leta 1841. je prišel v ta kraj znani rastlinoslovec in kralj saksonski, Friderik Avgust; spremljal ga je Ljubljanski kustos Freyer. Zelo presenečen o prirodnih krasotah tega kraja, je rekel, da ni z lepa drugod najti tako divnega prizora v nebo kipečih velikanov. Sedel je na skalo in si v beležnico narisal Triglav. Na povratku se je mudil v Mojstrani pri Šmercu in v prvem nadstropju njegove hiše z okna zopet risal Triglav.

Ko danes teko slovesno odpiramo novo planinsko koč, zahvaljujem v imenu „Slov. plan. društva“ vse one, ki so pripomogli k tej lepi stavbi. Zahvaljujem posebno navzočnega gosp. župana Janšo in slavni občinski odbor na Dovjem, da nam je odstopil za nizko ceno za stavbo potrebni svet in les. Največje zasluge za stavbo te koč in „Slov. plan. društva“ sploh si je pa pridobil vlč. g. Aljaž. Odbor je torej soglasno sklenil, da se imenuje novi planinski dom „Aljaževa koč v Vratih“. Odpirajoč novo blagoslovljeno zavetišče, želim, da bi v njem uživali vsi turisti ure čiste radosti, vlč. gosp. Aljaža pa da bi Bog ohranil še mnogo let v prid domovini in domači turistici. S to željo končujoč, mu kličem pristrčno „živel!“ —

Zdajci se je razkrila tabla nad vrati, in pojavil se je napis, vkusno izdelan z rdečimi in višnjevinimi črkami na belem polju, glaseč se:

Aljaževa koč v Vratih.

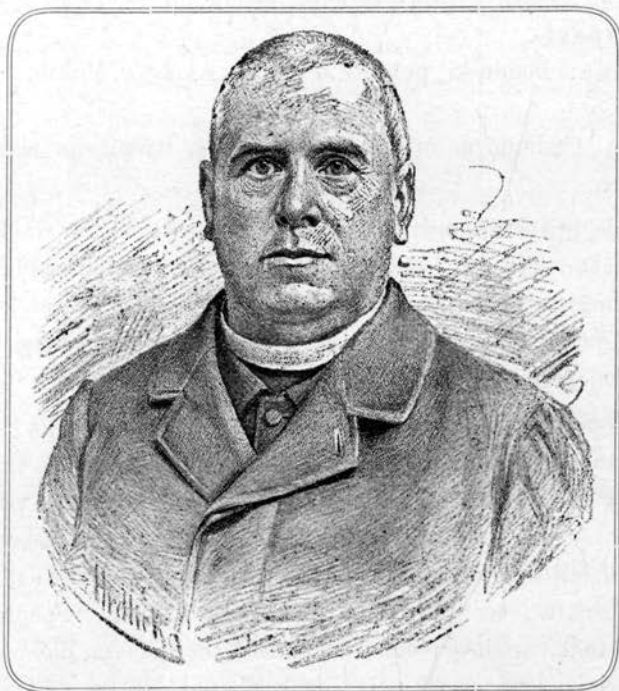
Postavilo in otvorilo dne 9. julija l. 1896.

Slovensko planinsko društvo.

Iz vseh grl so hkrati zadoneli navdušeni klici: „Živio“ in „Slava!“ Aljažu, mnogobrojni peveci pa so zapeli „Lepa naša domovina“. Vrlega Aljaža so naposled trije junaki dvignili in ga ponesli na okolo.

Začela se je prosta zabava. Nekateri so posedli v koči, drugi pa okolo nje po klopih, po zeleni trati in belem skalovju ter, ogledujoč prekrasno pokrajino, se krepčali z vkusno jedjo in pijačo. Srčno vesel je bil vsakdo na tem res izvoljenem kraju, polnem prirodne krasote in divote ter nebeškega miru. Da je zbrana družba tudi s petjem in zdravicami dajala duška svojim čutom, pač ni treba poudarjati. Izmed govorov naj navedemo prelepi govor vlč. gosp. Aljaža. Glasil se je tako:

„Ko je očak Jakob (mojega imena) bežal pred svojim bratom Ezavom v tujo deželo, je na prostem prenočil. Kamen je pod glavo dejal in sladko zaspal. Ta očak je bil eden starih turistov. Kaj se mu je sanjalo, mi ni treba praviti; turistu se le lepe, prijetne reči sanjajo. Ko se je Jakob prebudil, je rekel: „Zares, tu je hiša božja in vrata nebeška“. Sicer je ves svet hiša božja, pa posebno to velja o naši prekrasni dolini, imenovani Vrata, in o kraju, kjer sedaj bivamo, obdani od visokih skalnatih sten, nad katerimi se razpenja višnjevi obok nebeški, da smemo radostni reči: „Glej, hiša božja in vrata nebeška!“ — Od najstarejših turistov naj preskočim na najnovejše. Komaj je par let preteklo, kar se je ustanovilo „Slov. plan. društvo“, in glejte velike uspehe! Na vzhodni strani

Jakob Aljaž.

Triglava: Vodnikova koča, na tej strani: koča v Vratih in v štirinajstih dneh bo gotova na Kredarici Triglavska koča, mati vseh drugih koč. Koča v Vratih ne stane veliko, 300 gld., z opravo 400 gld. Desetkrat toliko pa bode stala Triglavska koča. Skoraj bi pričakoval, da mi da gosp. načelnik prof. Orožen ukor in grajo, ker sem društvu kot vodja Triglavskih stavb iz žepa spravil 4000 gld. Namesto graje me je pa doletela pohvala in spomin pridnosti. Pa saj se na svetu marsikaj narobe zgodi. Ne meni, vam vsem, ki ste kaj žrtvovali in se semkaj potrudili, gre zahvala. Največja čast pa gre marljivemu odboru „Slov. plan. društva“, ki iz čiste ljubezni do slovenske domovine ustvarja planinske domove Slovincem v čast in našemu društvu v ponos.

Temu odboru naj velja:

V podnožju sivega Triglava
Stoterna naj odmeva „Slava!“

Po tem lepem govoru je prečital č. g. Matjan, Jeseniški kaplan, poetičen „Pozdrav slovenskim planincem pri otvoritvi koče v Vratih“, ki ga je zložil in poklonil društvu vrli pesnik Finžgar. Krasna pesem je vse navdušila.

Došle so tudi štiri brzojavke in sicer:

Gornji Grad: Savinska podružnica pristrčno čestita k otvoritvi koče v Vratih.

Ljubljana: Srčen pozdrav zbranim planincem v Vratih. Slava Aljažu! — Planinski Piparji.

Ljubljana: Planinski pozdrav o otvoritvi koče v Vratih. — Wölfling, Škof.

Logatec: Čestitam na uresničeni želji. Vsem navzočnim planinski pozdrav. — Korenčan.

Opoldne je prispel zadnji izletnik vlč. g. župnik Žlogar iz Kranjske Gore. Prinesel je s sabo sliki dr. Janeza Bleiweisa in Simona Gregorčiča kot dar za novo kočo; v njega rojstnem kraju, v Beli Krajini, je namreč prelepa navada, da tujec, ko pride prvič v hišo, ne pride sam, nego da prinese s seboj kak spominek. Sliki sta se takoj namestili v koči.

Ob dveh popoldne se je poslovila družba od veličastnega kraja in odšla nazaj v Mojstrano, kjer se je y Šmerčevi gostilnici prav pristrčno zabavala. Veselje je bilo videti, v kako lepi slogi so se tu razveseljevali Slovenci vsake starosti in različnega stanu. Družila jih je pač ljubezen do lepe slovenske domovine. V krasnem, njemu lastnem jeziku je napil vlč. gosp. Žlogar slavljenecu Aljažu, odboru „Slov. plan. društva“ ter navzočnim narodnim damam. Spominjal pa se je dični govornik tudi narodnega očeta Slovencev, dr. Janeza Bleiweisa, in Simona Gregorčiča, ki tako lepo opeva naše divne planine. Ta govor so vsi pričujoči navdušeno pozdravili.

Med petjem in godbo je le prehitro potekal čas in vsem je bilo žal, da smo se slednjič morali ločiti. Ločili smo se z nado, da se kmalu zopet vidimo pri otvoritvi — Triglavske koče.

Skozi Luknjo in Trento v Bole.

(Spisal I. M.)

(Dalje in konec).

Iz Luknje vodita dve poti navzdol. Ena pelje više mimo planinske koče, druga pa zavije takoj navzdol po strmi grapi. Izbrala sva si prvo. Peljala naju je po sočni planini, ki se razteza na desni precej daleč navzgor, na levi jo pa meje le par metrov od steze globoki prepadi.

Ob potu sva zagledala planinko. Kjer je ena, tam morajo biti še druge, sva si mislila in šla malo nad pot med skalovje, ki je bilo raztreseno po planini. In res sva jih precej nabrala. Vtaknila sva si jih za klobuk in stopala dalje.

Radovala sva se s pogledom na razorane gore in občudovala mogočno roko Stvarnikovo. Iz tega premišljevanja so naju vzbudili kruleči glasovi. Kmalu sva zagledala pred seboj planinsko kočo, iz katere se je usula majhna čreda prasičev. Kar nič se niso podali v tej romantični okolici. Veliko prijetnejši je bil pogled na lahkonože koze, ki so se pasle nad kočo. Stopila sva vanjo; postregel nama je prijazen, že bolj prileten kozar z vodo. Ker nama ni ugajala družba ščetinarjev, ki so zopet prikrulili v kočo, sva zapustila planino in jo udrla naravnost navzdol proti dolini.

Kmalu sva prišla v lep bukov gozd; tu se je nama pridružil deček, ki je bil precej zgovoren. Pravil je, da je iz Loga doma, in da hodi k župniku v šolo. Hodili smo še kake tri četrti ure, pa smo dospeli v dolino Zadnjico. Sedli smo pod košato bukev, da bi se malo odpočili. Dečku sem ponudil kruha in mesa, potem pa mu dal tudi kozarec vina. Zahvalil se je prav lepo in užival dari z vidno slastjo. Rekel je, da se mu tako dobro ni godilo, odkar je bil pri birmi; kruha da ne pokusi leto in dan razen ob največjih praznikih. Ker ni mogel vsega snesti — morda se mu je zdelo tudi škoda, me je prosil naivno, da bi smel domov nesti, kar mu je ostalo. Dal sem mu tudi steklenico, iz katere smo izpili vino; radostno jo je vzel, zahvalil se še enkrat lepo in odšel vesel domov.

Midva sva se pa odpravila ob potoku Zadnjici v Trento. Ker je bilo šele deset, sva upala še dopoldne tja priti. Nekoliko časa sva hodila še med drevjem, potem sva pa dospela v vas Zadnjico, ki leži ravno pod Ožebnikom. Hodila sva še kake pol ure, in bila sva v Logu, kjer sva prvikrat zagledala Sočo. Tu sva zavila proti severu in šla ob Soči navzgor proti Trenti. Bilo je že precej čez poldne, ko sva prišla do cerkve.

Cerkvica je majhna, ubožna, toda snažna in prijazna. Stolp ima nizek in lesen, brez oken, a odprt na vse štiri strani. Župnišče je še precej čedno. Župnik si je omislil strelišče, ki mu je razen knjig gotovo edina zabava v samoti. Tudi cerkovnik je hud lovec; izgubil je na lovu že — brado. Odtrgal mu jo je medved, ki ga ni posebno prijateljsko objel.

Trenta je gotovo ena najsamotnejših župnij na Goriškem. Ljudje so jako ubožni. Ves njih pridelek je kozji sir in krompir, kateremu pravijo „čompe“. Sir nosijo na prodaj v Kranjsko Goro čez Mojstrovko in si kupijo tam za izkupljeni denar korizne moke. Hranijo se samo s krompirjem in polento. Tudi sadnega drevja ni. Hiše so zelo raztresene; podobne so z malimi izjemami našim večjim planinskim kočam. Poleg hiše je navadno majhna njivica krompirja, ki evete šele sredi avgusta meseca; okoli njive se pa razprostira travnik. Vse to obdaja ograja, zložena iz neobdelanega kamenja, nalik ograjam, s katerimi zavarujejo na Krasu njive in travnike pred burjo. To je pogosto posestvo enega gospodarja. Razen tega ima še par koz, ki so po letu na planini. Krava je v Trenti redka žival. Da potem tudi mleka nimajo v obilici — kozje mleko podelajo v sir — je razvidno. Rekel mi je star mož, da na Gorenjskem otroci več mleka polijejo, nego ga v Trenti spijejo. Kolovozne poti ni nobene, ker nimajo voz. Kolesa menda ne najdeš v celi župniji razen — pri kolovratu. Vse znosijo v koših. Mostov je mnogo; večinoma so zelo preprosti. Par brun je položenih od brega do brega, in most je gotov.

Ko sva si bila ogledala cerkev, sva se napotila k izviru Soče. Bilo je jako soparno. Pot naju je peljala ob Soči. Na levi strani se razprostirajo gozdovi, na desni se pa vzdigujejo zeleni hribečki, na katerih stoje samotne koče. V ozadju se dviguje iz zelene planine strmi Prisanek (2555 m).

Ko sva zavila proti Zadnji Trenti, se nama je odprl pogled na Mangartovo obgorje. Na severu se vzdigujejo Mojstrovka (2367 m) s prelazom istega imena, Travnik (2200 m) in Jalovec (2655 m), na zahodu Ožebnik (2471 m) in na jugu Loške gore: Belec (2304 m), Šmihelec (2208 m) in Grintavec (2305 m), kateri zapira Zadnjo Trento. Proti vzhodu meji to divjo grapo Srebrnjak, severna panoga Grintavčeva. Vse to gorovje je strmo in silo razrito.

Nekaj časa naju je peljala pot skozi gozd. Kmalu sva prišla do križa, kjer se pot cepi: leva vodi dalje v Zadnjo Trento, dasna pa k izviru Soče. Po tej sva krenila tudi midva. Ko sva bila stopila iz gozda, sva ugledala v vzhodju Travnika Šnito, velikansko navpično razpoklino, izpod katere izvira Soča; videla sva pa že tudi slap, katerega dela hitro pri izviru.

Od začetka sva lezla po precej strmem melu; potem sva pa prišla do ožine, katero tvori slap z visoko skalnato steno. Kadar je velika voda, je pot odprta samo do slapa, ker je prostor do votline, v kateri se nabira Soča, popolnoma zalit z vodo. Lezla sva previdno čez ožino; kdor se tu izpodtakne, pade prav lahko v slap in izgubljen je. Zdrsne pa noga kaj hitro, ker je skala, čez katero moraš lesti, tako gladka, kakor da bi jo bil kamenosek zlikal. Najvarnejše je, če zlezeš po kolenih čez, kakor sva tudi midva storila. Palici sva odložila, ker le ovirajo.

Ko sva zlezla čez ožino, sva prišla v kakih deset metrov dolgo grapo, ki jo obdajajo velikanske pečine. Pokrita je večinoma z vodo, iz katere štrle le tu in tam gladke skale. Skakala sva od skale do skale in dospela slednjič na suha tla. Stala sva pred votlino. Tu notri nabira Soča iz raznih studencev vodo, teče nekaj časa pod zemljo in privre na koncu grape na dan, kjer dela že poprej omenjeni slap. Voda v votlini je temnozelena, mrzla in jako globoka. Valila in metala sva večje in manjše skale vanjo, toda nobene nisva videla priti na dno, vsako je tok vode zvalil v podzemeljsko strugo. Votlina sega gotovo precej daleč. Zanimivo bi bilo, ko bi jo kdo s čolnom preiskal. Seveda bi bilo to podjetje zelo drago in jako nevarno.

Ko sva šla nazaj, se mi je pripetila majhna nezgoda. Izkazovala sva namreč zopet svojo umetnost v skakanju, in skočil sem v naglici namesto na skalo črez njo v vodo. Na srečo je bila voda zelo plitva. Ko sva bila zopet prilezla previdno mimo slapa, sva palici vzela in šla urno proti Trenti.

Ker sva hotela v dve uri oddaljeni Soči prenočiti, se nisva dolgo mudila v Trenti, ampak stopila sva takoj dalje proti Logu. Ko sva prekoračila most, ki drži črez Zadnjico malo pred njenim izlivom v Sočo, sva prišla do Baumbachove kočee. Zelo čedna je in še precej velika. Ključ se dobi v sosednji hiši. Stopila sva v hišo in vprašala staro ženico, katera je ravno nekaj kuhala na ogromnem ognjišču, če bi dobila kaj vina ali mleka. Odgovorila nama je, da ima samo „konšerve“. Nato sva šla k Soči, da bi imela bliže do vode. Sedla sva na prod in začela tolažiti lakoto in žejo. Imela sva še pol steklenice vina; to vino sva tako dolgo zalivala z vodo, da se ni naposled prav nič razločilo od Soče.

Kar se je zabliskalo in strašno zagrmelo. Na mah se je nebo prepreglo s črnimi oblaki. Par trenutkov je preteklo, in zopet se je zablislilo na Triglavu, da nama je kar vid jemalo. Grozno je odmeval grom po ozki dolini. Vihar je začel tuliti, in bliskalo in grmelo je neprenehoma. Začele so že padati težke kaplje. Pobralla sva naglo vsaki svoj nahrbtnik in hitela proti bližnji koči. Ker nisva mogla najti vhoda v ograji, sva splezala kar črez njo. Ko sva prilezla do kočee, se je ulila strašna ploha. Vrata so bile zaklenena in nikogar ni bilo doma. Na srečo je molela streha tako daleč črez hišo, da sva bila še precej v zatišju. Sedla sva na skladanico drv, se pritislila k steni in zrla v razsrjene elemente. Dež je lil, kakor da bi se bil oblak utrgal, in treskalo je, da bi bila kmalu oglušela. Toda to ni trajalo dolgo. Kakor je nevihta nenadoma prišla, tako je tudi nagloma odšla. Ploha je ponehala, bliskalo se je vedno redkeje, in kmalu se je prismijalo solnce skozi oblake.

Zlezla sva zopet iz svojega vzvišenega prostora in odšla po istem potu, po katerem sva prišla — črez ograjo. Nato sva prispela črez Sočo na pot, ki pelje v vas Sočo. Ozrla sva se še enkrat proti Trenti. Posamezne megle so plesale okolo vrhov; samo Triglav je bil popolnoma zadelan. Onostran Luknje je še divjala nevihta; zakaj slišala sva še vedno zamolklo grmenje. Odrinila sva urno proti Soči.

Pot je taka, kakršne so sploh v Trenti. Posuta je s precej debelim kamenjem in tako široka, da sva lahko hodila vstric. Ves čas drži tik Soče. Soča je tu kakih šest metrov široka. Dolina je jako stisnena. Meji jo visoko hribovje. Leva stran je mnogo prijaznejša od desne; poraščena je namreč z lepimi gozdovi, desni breg pa je jako strm in skalovit. Soča teče tu še precej mirno. Pri prvih hišah v Soči se zavije skoro v pravem kotu proti jugozahodu. Tu pa kar hipoma vsa podivja. Izkopala si je globoko strugo in navalila velikanske skale, ob katere se ježno zaganja. Pogosto tvorijo skale naraven most, pod katerim dere voda, kakor pod kakim obokom.

Kmalu za ovinkom sva zagledala prav originalno znamenje. Postavljeno je v spomin treh nesreč. Na deski, pribiti na preprost kol, so naslikane tri nezgode, najbrže delo vaškega umetnika. Spodaj se potaplja ženska v valovih Soče; zgoraj na levi strani sedi deček na črevljarskem stoleu in si poriva šilo v noge. Njegov obraz izraža veliko skrb in pazljivost, da bi se dobro ubodel. Na desni je pa naslikan lovec, ki strelja vranam podobne ptice. Iz napisa, ki je nabit pod desko, sva zvedela, da je neka kmetica utonila v Soči, da se je nien sin zbodel s šilom do smrti, in da se je neki mož, doma iz Soče, ponesrečil na Štajerskem na petelinjem lovu.

V Soči sva prišla na lepo kolovozno cesto. Stopila sva v gostilnico blizu cerkve in ukazala vina, da sva se nekoliko pokrepčala. Ker je bila ura šele pet, sva se odločila za pot v Bole. Plačala sva in odšla, da bi bila še pred nočjo tam.

Dolina se pri Soči precej razširi. Na severu jo meji Grintavčevo pogorje, katero je jako divje in razrito. Povsodi se vidijo strmi prepadi, navpične stene in sivi meli; le-ti segajo često prav do ceste. Izmed vrhov sva opazila razen Grintavca Planjo (1966 m), Špičico (1779 m) in Svinjak (1639 m). Na jugu jo mejita Črni Vrh (okrog 1500 m) in Kozji Breg (okrog 1300 m). Po obeh se razprostirajo lepe planine in gozdovi. Soča teče večinoma mirno, le tu in tam se še ujezi. Na nekaterih krajih je struga jako globoka in ozka; drugod je zopet jako široka in bregovi zelo nizki.

Malo pred vasjo Koritnico sva zapustila Soški breg. S ceste sva imela lep razgled na široko in prostorno Bolško dolino. Šla sva po hudem klancu navzdol. Ko sva prikorakala skozi vas in čez most, ki pelje čez divjo Koritnico, sva zapustila cesto, šla po bližnjici in kmalu sva dospela na glavno cesto, ki drži čez Predel. Korakala sva še kakih deset minut in bila sva v Boleu. Bilo je pa tudi skrajnji čas; kajti stemnilo se je že močno in tudi deževati je zopet začelo.

Velo Polje in Vodnikova koča.

Spisal J. C. O.

sakega pravega domoljuba gotovo zanimlje, kje leži koča, ki jo diči ime našega prvega turista in pesnika Valentina Vodnika, koča, ki je takorekoč nov spomenik našemu narodnemu buditelju pod Triglava ponosnimi vrhovi. Zato smo se namenili natančneje popisati poti, kateri vodijo do Vodnikove koče, ter nje lego in pomen.

Iz Srednje Vasi v Bohinju črez planino Konjščico mimo Tolstea, iz Starih Fužin skozi Voje in iz Mojstrane skozi dolino Krmo nas vodijo poti na Velo Polje, rajsko lep kraj v okrilju veličastnega Triglava in njegovih mogočnih sosedov, kjer se je mudil dne 20. avgusta 1795. l. Vodnik, da bi poljubil brado častitljivemu Triglavu. Sredi krasnega Velega Polja pa, kjer je Vodniku nekdaj prekipovalo pesniško srce vzvišenih čuvstev, ki so se zlila v večno lepo poezijo, „glasnico čuvstev in želja“, se blesti stavba „Slov. plan. društva“: Vodnikova koča.

Iz Srednje Vasi v Bohinju jamemo lesti navzgor. Večkrat se obrnemo z lepe vozne poti, ki nas pelje nekaj po planem, nekaj po senci košatega drevja polagoma krišku, v zeleno Bohinjsko dolino in na romantično jezero. Kmalu nas začne voditi pot skoro popolnoma po ravnem, in v poldrugi uri smo pri prvih planšarskih kočah, ki čepe sredi brstnih travnikov. Zeleno predhribje, katero moramo prekoračiti, nam zakriva pogled na Triglavsko pogorje, krasno pa se razgrinjajo pred nami Bohinjske gore in dolina med njimi. Po vozni poti ob vzhodnem pobočju porastenehga hriba Konjščice (1716 m) se bližamo planini enakega imena. Na desno od sebe zremo v globoko dolino, po kateri žubori bistra Ribnica, izvirajoča na planini Konjščici. Skozi globoko dolino, ki seče zeleno predhribje (prav za prav visoko planoto, razprostirajočo se nad Bohinjsko dolino in tudi nad Bledom proti severovzhodu do sivih vrhov Julijskih gora), teče Ribnica v Srednjo Vas. Vršič dalje po dolini, ki se vleče vzporedno z Bohinjsko (od vzhoda proti zahodu) od Srednje Vasi pa do Starih Fužin in Bohinjskega jezera, se izliva v Mostnico, ki se izteka v Savico blizu tam, kjer ta zapuša jezero. — Za debelo uro hoda dospemo v nekaj kotel, na lepo planino Konjščico (1444 m). Približali smo se sivim gorskim orjakom. Veliki in Mali Draški Vrh, katerima v vznožju leži zelena Konjščica, sta nam v krasen pogled. Na Konjščici se napijemo mrzle Ribnice, izvirajoče tu izpod skal, potem pa jamemo lesti po strmi stezi preko skalovja, črez katero je razgrnila Flora svoj pestri plašč, ob suhi strugi hudournikovi navzgor. V krasnem gorskem kotlu pod veličastnima Draškima Vrhovoma se ustavimo ter se divimo planinskemu svetu, ki se nam tu kaže v vsi svoji čarobni lepoti. Iz kotla, v katerem leži še ob pasjih dneih nekaj snega, lezemo po strmini, ob plazu na levo, navzgor proti gorskemu sedlu. Dospевšim na nje, se nam pojavijo proti južnozahodni strani in nekoliko tudi proti jugu bližnji

snežniki in doline, dočim nam zapira široki Tolstec (Tose vrh spec. karte) pogled proti Triglavu in sosednjim goram. Ta Tolstec, onkraj katerega leži Velo Polje, moramo obiti, da dospemo na svoj cilj. Stopajoč po ozki, skalnati stezi ob južni strani njegovega pobočja, kmalu zavijemo na desno. Ob stezi, vodeči sedaj ob zahodnem pobočju, in po bližnji okolici raste toliko planink, da si lahko ovenčamo pokrivala. Bližamo se Velemu Polju. Po skalah, ki tvorijo nekake naravne stopnice, lezemo navzgor. Na robu smo. Pred nami pa se razprostira krasen gorski kotel, obkrožen od silnih, sivih vrhov, z zeleno trato v sredi — Velo Polje. Veličastni Triglav s svojimi orjaškimi sosedi gleda naravnost na nas, na levo od nas in Velega Polja nas pozdravlja Vršac, Parnas slovenski, z Velega Polja pa se nam prijazno smehlja naproti Vodnikova koč, vabeč nas k sebi. Pospešimo korake, da čim preje dospemo do koč. V pol ure smo v mirnem stanu, odkoder zadovoljno zremo v njegovo krasno okolico. Rabili smo do Velega Polja iz Srednje Vasi dobrih 6 ur.

Iz Starih Fužin skozi Voje *). Če si že pri Bohinjskem jezeru, nimaš veliko več hoditi nego četrť ure, iz Srednje Vasi pa ne dosti več kot pol ure, in v Starih Fužinah si, v vasici, ob vhodu v dolino, ki seče (vzporedno z dolino Ribniško) zeleno predgorje Triglavsko in se poteza skozi nje v osrčje Julijskih gora. Pot iz Starih Fužin na Velo Polje in na Triglav je krajša, nego iz Srednje Vasi, a slabša.

Po dragi, skozi katero drvi Mostnica svojo bistro vodo, dospemo v dveh urah mimo več planšarskih koč po lepi vozni poti do krasnega slapa, ki miče popotniku dolgo časa oko in sree. Po skaloviti dolini, Vrtači, nas vodi strma pot navzgor v skalnati svet. Gorska palica postane včasih zelo potrebna. Trohneča debela, ki leže med skalami na levo in desno od nas, vzbujajo našo pozornost. V poldrugi uri dospemo zopet na planino **). V bližini je dobra pitna voda. Po ozki, romantični dolini, Jurjevčevi Vrtači, kjer je treba prehoditi nekaj prav strmih in grdih mest, lezemo še slabo uro, in na Velem Polju smo.

Iz Mojstrane skozi Krmo. — Od Mojstrane se vlečejo skozi zeleno Triglavsko predgorje naravnost proti Triglavu tri vzporedne doline (od severovzhoda proti jugozahodu): Vrata, skozi katera šumi srebropena Bistrica, Kot in Krma. Skozi vse te tri doline vodijo poti na Triglav, skozi Krmo pa prideš razen tega tudi lahko v 5 urah na Velo Polje.

Iz Mojstrane gredoč, prekoračimo nizko, gozdnato hribovje, katero loči dolino Krmo od doline, skozi katero teče Sava Dolinka. V pol ure smo v malem selu Gornji Radovini, ki leži sredi zelenih trat ob vhodu v dolino Krmo. Na levo od nas drži v zeleno gorovje romantična Radovinska dolina (vzporedno s Savsko

*) Za popis te hoje zahvaljujem toplo svojega prijatelja B. F.

**) Narod razumeva z besedo „planina“ kraj, kjer so stanovi (planšarske koč), ne pa „gore“. V tem pomenu jo rabim tudi v tem spisu.

dolino) proti jugovzhodu, naravnost pred nami proti jugozahodni strani pa se razprostira dolina Krma, ki je prav za prav le pravokoten podaljšek Radovinske doline. Tudi dobiva potok Radovina svojo vodo iz Krme. Skozi Radovinsko dolino prideš prav lahko iz Bleda, oziroma iz Gorij po lepi vozni poti v 3 urah v Krmo in potem naprej na Velo Polje ali na Triglav, če ne potuješ iz Bleda rajši čez visoko planoto, čez Pokljuko, na Konjščico in odtod naprej po znani poti mimo Tolstea na Velo Polje.

Po zložni dolini, skozi katero pelje lepa vozna pot mimo več lovskih koč, tu po mehki travi, tam po senci zelenega drevja, hodimo poldrugo uro popolnoma po ravnem. Dolino, katero obdajajo z obeh strani visoke, v podnožju v ljubko zelenje odete gore, kakor na desni: Luknja (1931 *m*) in dr., na levi: Klečica (1893 *m*), Debela Peč (2017 *m*) i. dr., se vedno bolj zožuje. Polagoma jamemo lesti po hladni senci bukovega drevja navzgor, potem pa vedno strmeje in strmeje, dokler ne pridemo na kraj, kjer se cepi dolina v dva dela: na desno, strmo navzgor proti Triglavskemu gorovju, Gornja Krma (kjer se je lani ponesrečil prof. Schmidt) in malo na levo strma dolina (prav za prav plaz) proti sedlu med Vrnarjevim Vrhom in Tolsteem, skozi katero nas vodi steza navzdol na Velo Polje. Po razdrobljenem kamenju strmo navzgor hodeč, imamo priliko občudovati naravo v vsem njenem divjem krasu in veličastvu. Z obeh strani nas objemajo velikanske navpične stene gorskih orjakov kakor mogočni skalnati skladi, na levi popolnoma gole stene Malega (2132 *m*) in Velikega Draškega Vrh (2242 *m*), in Tolstea (2270 *m*), na desni pa suha rebra in stene Vrnarjeve (2224 *m*). Ko prilezemo po strmi poti na ozko sedlo, se nam odpre kaj lep razgled doli na krasno Velo Polje in nazaj v Krmo.

Strma steza nas privede v pol ure navzdol v gorski kotel, na Velo Polje, k Vodnikovim kočim. Odtod zremo veselega srea na veličastne vrhove, ki stojijo kakor skalnate straže okolo pokrajine. Na severovzhodu kipi v nebo veličastni Triglav (2864 *m*), na zahodu Vršac ali Mišelj Vrh (2346 *m*), drzno se dvigajoč v sinje višave; med Triglavom in Vršcem v ozadju se kaže čudna podoba Šmarjetine Glave; proti jugu se vzdigujejo le majhne obrastene višave, izza katerih nas pozdravljajo skalnati vrhovi krasnih Julijskih gora, na vzhodu se vzpenjajo sive stene Tolstea, pod katerimi leži še nekaj snega, mogočno v sinje višave, na severu pa nas pozdravlja slikoviti Vrnarjev Vrh s svojimi skalnatimi rebri, po katerih je vse polno lepih planink. Kamor se obrneš, imaš pred sabo drugačno sliko — res, malo je še takih krajev, s katerih bi se nam razkrivalo v tako ozkem okviru toliko raznoličnosti.

Svet mir nas obdaja, tiho veselje in zadovoljnost nam objemata dušo. Loti se nas želja, da bi ostali tu in se ne ločili z veličastnega kraja. In res je najboljšje, da ostaneš, če te ne vežejo dolžnosti, za več dni tukaj. Vodnikova kočica ti je prijazno bivališče, doli v kočah pri prijaznih planšarjih dobiš mleka in koruzne moke (če

že nimaš nobene stvari s sabo), v obližju kočee pa dosti izborne pitne vode — in kaj hočeš še več?

Pomen Vodnikove kočee, ki leži v enem najkrasnejših gorskih kotlov, za potovanje v Triglavsko gorovje je razviden iz popisanih treh potov. A tudi oni turisti, ki potujejo s Triglava, na katerega so dospeli skozi Vrata, Kot, Gornjo Krmo ali tudi iz Bohinja iz doline sedmih jezer, v Bohinj v Srednjo Vas ali Stare Fužine, ne bodo mogli dosti prehvaliti krasne lege lepe Vodnikove kočee. Le malo je kočee, ki bi imele krasnejšo lego od Vodnikove.

Društvene vesti.

Član g. notar Viktor Rozina je umrl dne 30. junija t. l. v Mokronogu. Časten spomin vrlemu možu!

Klub čeških turistov se udeleži otvoritve Triglavske kočee po deputaciji. Srčno pozdravljena!

Novi člani: Osrednjega društva: Albert Drganc, brivec v Ljubljani; Ljudevit Furlani, c. kr. rač. oficijal pri finančnem ministrstvu na Dunaju; Milan Guštin, učitelj na Jesenicah; Julij Klemene v Ljubljani; Janko Mulaček, modroslovec na Dunaju; Mijo Nežič, brivec v Ljubljani; Valentin Uršič, trg. pomočnik v Ljubljani; Matija Vodušek, c. kr. profesor v Ljubljani.

Radovljiske podružnice: Jakob Janša, posestnik in župan na Dovjem; Fran Jeglič, učitelj na Dovjem; Silvester Pesjak, posestnik v Kamni Gorici; Filip Zupančič, posestnik na Dobravi pri Kropi.

Sklad za Triglavsko kočeo. IX. zbirka 217 gld. 70 kr. Darovali so p. n. gg.: Baron Born 50 gld.; Adolf Muhr 20 gld.; (po nabiralcu g. župniku J. Aljažu): g. Fr. Šuklje, dvorni svetnik na Dunaju, poslal 18 gld. (darovali so: Fr. Šuklje in Th. Wall po 5 gld.; dr. Al. Homan 3 gld.; dr. Klem. Seshun 2 gld.; X, župnik, dr. Mantuani in J. M. po 1 gld.); Fr. Finžgar, kaplan, poslal 17 gld. 50 kr. (darovali so: Frančiška Mencinger, hčerka trgovčeva, 4 gld.; Simon Ažman, župnik, 2 gld.; Ivan Piber, kaplan, 2 gld.; Ivan Mencinger, županov, 2 gld.; Anton Payer, župnik, 1 gld.; Matija Zarnik, župnik, 1 gld.; Fr. Finžgar, kaplan, 1 gld.; Frančiška Mencinger, hčerka županova, Kristina Schuller, učiteljica, Ivan Bernot, učitelj, Matej Beve, c. kr. poštar, Mijo Grobotek, Davorin Humek, nadučitelj, Josip Ravhekar, tajnik, Ivan Rihtaršič, nadučitelj, po 50 kr.; Simon Kunsterle, Peter Logar, Ignatus 50 kr.); Janez Berlic, župnik v Mošnjah, poslal nabranih 16 gld. 10 kr.; Janez Novak, dekan v Radovljici, 10 gld. in nabral 12 gld. 30 kr.; dr. Vilfan 10 gld.; Josip Razboršek, dekan in župnik, 5 gld.; Jakob Janša, župan na Dovjem, 5 gld.; g. prof. Ivan Komljanec poslal 5 gld. (darovali so: Ivan Komljanec, Ivan Lovšin in Viktor Steska, kaplana,

Simon Meršol, c. kr. fin. kom., K. Pire, c. kr. davčni nadzornik, po 1 gld.; Tomaž Potočnik, župnik na Breznici, 3 gld.; Avgust Turk, župnik na Kor. Beli, 2 gld.; Simon Robič, župnik na Šenturški Gori, 2 gld.; Andrej Grčar, nadučitelj, 1 gld.; — (po nabiralecu g. prof. Borštnerju): dr. Elbert, kanonik, 5 gld.; dr. Travner, 5 gld.; Jakob Matjan, 3 gld.; Frančiška Matjan, Rozalija Plaušek, dr. Josip Pajek, Poznik, prof. Fon in Iv. Krajec po 1 gld.; — (po nabiralecu g. V. Legatu v Celovcu): Anton Gabron, župnik v Škočidolu, 2 gld.; Fr. Sadnikar, trgovec, 1 gld.; Vekoslav Legat, 2 gld.; — (po g. nabiralecu Lindtnerju): Neimenovanec iz Kranja, 1 gld.; Janko Češnik, 50 kr.; — (po nabiralki gospej Elizi Mikuš): udeležniki otvoritve Aljaževe koč 20 gld. 30 kr.; (po nabiralecu g. Mikušu): Andrej Kalan, stolni vikar, 2 gld.; dr. Kokalj, Purfelinski, Neimenovanec po 1 gld.; Lehmann, Milica Rozman, K. Semen (v Trebnjem), Albus po 50 kr.; — g. Al. Knafele iz Beljaka nabral za slike iz Kamniških planin 4 gld.; darovali so: gospa Soklič 1 gld.; g. Jos. Sever 50 kr.; „Pipa“ in gg. Hauptmann, Lindtner, Škof, Korenčan, Kajzelj, Seunig, Češnik, Krivic, Kos po 25 kr.

Vsem p. n. nabiralcem in darovalcem srčna zahvala!

Triglavska koč na Kredarici je krepko zavarovana proti vsem neizgodam. Z močnimi železnimi vrvmi, ki so umetno pretaknene skozi strešno sleme, je šestkrat priklenena za tla. S to utrdbo bo stavba kljubovala najsilnejšim viharjem. Nebeškega ognja, strele, ki nikakor ni tako zelo škodljiva v višavi, kakor v nižavi, jo pa bode branil strelovod. Strelovod ima tri magnete. Njih konci so iz bakra, pozlačenega v ognju, skrajnje osti pa iz platine, ki je najstanovitnejša. Srednji magnet ima kroglo (pozlačen baker s tremi ostmi iz platine). Bakrena vrv drži proti zahodu 200 m daleč v vodo. Načrt strelovodu so odobrili gg. šolska ravnatelj Senekovič in Šubie pa g. prof. Macher. Vso napravo je izvršil g. Belec iz Št. Vida nad Ljubljano. — Ta v vsakem oziru dovršena koč bo oskrbljena z dobrimi konservami in pristno, zdravo pijačo. Imela bo tudi lekarnico z vsemi potrebnimi zdravili in leki. Oskrboval jo bo čuvaj, ki bo kuhal, čedil, na red pazil in sprejemal plačila.

Aljaževa koč v Vratih. Turist, ki potuje brez vodnika samo v prekrasno dolino Vrata pod Triglavom, si lahko izposodi ključ od Aljaževe koč v gostilnici pri Šmereu v Mojstrani proti kaveiji 1 gld. Ta kaveija pa se mu vrne, kadar prinese ključ nazaj. — Ker koč v Vratih ni še založena z živežem, si mora vsak turist sam skrbeti za jed in pijačo. Lahko si pa skuha kavo, čaj itd. na ognjišču v koči, če s seboj prinese dotične tvarine. Vsa potrebna posoda je na razpolaganje. Oskrbnik koč, pastir Jože Jakelj, ki ima svoj stan deset minut pred koč na levi strani pota, postreza z mlekom in sirom, toda po dnevi ga navadno ni doma, ampak gre za ovčami; le zjutraj in zvečer in po noči biva v stanu. Voda je prav blizu koč; pot do studenca je zaznamenovana. Za bivanje v koči po dnevi plača vsak turist 20 kr., za nočevanje 40 kr., torej za dan in noč 60 kr. Člani „Slov. plan. društva“ plačajo le polovico teh pristojbin.

Kocbekova koča se je letos dne 29. junija otvorila ter z nova oskrbela z jedjo in pijačo. Ves živež in druge stvari so nesli štirje nosači dne 28. junija po službi božji iz Luč. V koči se dobi pivo in črno tirolsko vino v steklenicah ter slivovka, v provijantnem košu po sistemu prof. Potta pa so spravljene čaj, čokolada, sladkor, srbski rizoto, klobasice z zeljem, peni, ki se mrzli mažejo na kruh, sardine in rum. Cene živežu so razvidne iz provijantne knjige. Pri pastirju je dobiti tudi ovčjega mleka.

Koča je letos dobro prezimila in ni bila dosti vlažna, četudi je bila več mesecev v snegu. Še začetkom meseca junija sega vsako leto sneg do strehe. Leseni vnanji oboj ji prav dobro služi.

Letos se napravi pred kočo plot, da bodo hribolazci ob lepem vremenu lahko zunaj na snažnem sedeli, ker je od tam lep pogled na Veliki Vrh.

V koči je zdaj tudi mala knjižnica, lepa lekarnica in ura budilka. — Turisti, zahajajte pridno v dobro in lepo opravljeno kočo.

Orožnovo kočo oskrbuje letos sirar na planini Liscu.

Aljažev stolp vrhu Triglava je, neomajan od prirodnih in drugih groznih viharjev, srečno učakal nove sezone in z njo — nove slave. Lani imeniten razglednik, je postal letos tudi daleko vidno državno triangulacijsko znamenje. Letosnamreč na novo triangulujejo in določujejo višave po vsej državi. V Julijskih planinah izvršuje to važno delo vojaški inženier, nadporočnik g. Ludvik Guttmann. Le-ta jako vestni in vrli merec je sporazumno s svojim načelnikom določil Aljažev stolp, katerega ni mogel prehvaliti, za vnanje triangulacijsko znamenje. Da bo vidnejši, mu je z dovoljenjem vlč. g. župnika, lastnika stolpu, streho premazal črno in oboj belo. Dne 24. julija t. l. pa je ravno sredi stolpa 50 cm globoko v tla zakopal podzemsko znamenje (ploščo z rdečim križem in zapečateni steklenico). V steklenici je listina, ki slove slovenski: „To trigonometrijsko točko je ustanovil c. in kr. vojaški trigonometrijski oddelek dne 24. julija l. 1896. za vlade Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva Franca Jožefa I. — Ludvik Guttmann, c. in kr. nadporočnik peh. polka št. 101“. (Dalje so podpisani trije vojaški pomočniki). — G. nadporočniku je jako ugajalo tudi Staničevo zavetišče, v katerem je s svojo družbo vedril in obdodal.

Spominsko knjigo je položila „Savinska podružnica“ na vrhu Ojstrice v posebno pločevinasto spravo, katera je pritrjena na železnem drogu v skalo. Obiskovalci zobate Ojstrice bodo gotovo radi vpisovali svoje ture v knjigo ter polagali svoje vizitnice v kaseto.

V Trenti imata ključke od naših koč vodnika Andrej in Jože Komac.

R. MIKLAUC

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
priporoča svojo zalogo vsakovrstnega blaga
za moško in žensko obleko ter različne
srajce za hribolazce po najnižji ceni.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo
okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
znamovanimi poti.

Spisala Fr. Koebek in M. Kos. — Cena
60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

*priporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.*

**Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastonj.**

F. M. REGORSCHKE

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepre-
močljivega **poletnega in zimskega lodna** v obi-
čajnih barvah za hribolazce in lovce kot branilo proti mo-
kroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov,
podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavic,
volnenih obujkov itd. itd.**

Brata Eberla,

*pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,*

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
rativna, stavbinska in pohišvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Živež za turiste.

Mesne konzerve, Maggijeve buljunske glavice in
povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao,
rum, konjak, slivovec itd. itd.
prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specerijskega blaga in delikates v Celju na Štajerskem.
Ceniki zastonj in franko.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trгоvec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5
do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakrni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko
cerkvi v ulicah na grad št. 7. v na-
ročitev vsakovrstnih strgarskih koščenih,
roženih in drugačnih izdelkov, ktere
bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljunske glavice in zavoji z Maggijevo
juho, grahove klobase, jako krepele, vksne in
se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo št. 2,
priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste suknene in
manufakturnega blaga na debelo in na drobno
po najnižjih cenah.

Vnana naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobnkov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Oroslav Dolenc,

svečar in lehtar,

*trgovec z medom in voskom v Ljubljani,
v Gledaliških ulicah št. 10.*

Prodaja izvrstno brinje in brinovce ter medicno lastnega izdelka po nizki ceni.

Kupuje med v panjih in sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 gld. 30 kr. in **gorske črevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gld. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gld., izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

*v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča*

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremična **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju. Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

*v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,
se priporoča*

za vsake vrste ključarska dela,
katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, galanterijske in usnjene reči, bizuterijo itd. ter otročje vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v poslopy Tonhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,
priporoča svojo bogato zalogo steklenega blaga, beloprstnega in rjavoprstnega ter porcelanastega namizja.

Priporoča tudi planincev vsakovrstne ploščaste steklenice in kozarce.

„Planinski Vestnik“

izhaja 25. dan vsakega meseca. Člani „Slov. plan. društva“ dobivajo list zastonj. Nečlane stane po 2 gld., dijake po 1 gld. 20 kr. na leto. Posamezne številke po 20 kr. — Inserati se računijo po dogovoru. — Spisi, dopisi, naročila in plačila naj se pošiljajo „Slov. plan. društvu“ v Ljubljani.